

Beslutningsforslag nr. **B 186**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 13. april 2016 af Peter Kofod Poulsen (DF), Kenneth Kristensen Berth (DF), Tilde Bork (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Susanne Eilersen (DF), Søren Espersen (DF), Martin Henriksen (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning om en særskilt straf for identitetstyveri og identitetsmisbrug

Folketinget opfordrer regeringen til ved begyndelsen af folketingsåret 2016-17 at fremsætte et lovforslag, der ændrer straffeloven, således at identitetstyveri og identitetsmisbrug

bliver selvstændige kriminalitetsformer, der kan straffes med fængsel i op til 2 år.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 3, folketingsåret 2011-12. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2011-12, sektion A, B 3 som fremsat, sektion B, beretning over B 3, og sektion F, møde 34 kl. 16.27.

Dansk Folkeparti foreslår, at straffeloven ændres, således at identitetstyveri og identitetsmisbrug kan straffes med fængsel i op til 2 år. Dansk Folkeparti vil med forslaget sende et klart signal om, at det er en kriminel handling at stjæle og svindle med andres identitet, og at efterforskningen og sagsbehandlingen af sager om identitetstyveri og identitetsmisbrug skal prioriteres i langt højere grad.

Risikoen for at blive udsat for identitetstyveri øges, i takt med at vi bruger internettet til flere ting. Kontakten med offentlige myndigheder foregår mere og mere digitalt, og internettets muligheder, digitaliseringen og nye teknologier fremmer denne udvikling. Privatpersoner lægger i højere grad frivilligt personoplysninger ud på internetsider eller på sociale netværkssider, og dette vil alt andet lige betyde, at danskerne bliver mere sårbare i forhold til identitetstyveri, fordi personfølsomme oplysninger i højere grad er offentligt tilgængelige (»Strategisk analyse 2015«, Dansk Politi). Myndighederne har ikke efter Dansk Folkepartis opfattelse fået de nødvendige redskaber eller prioriteret området i stort nok omfang i takt med denne udvikling.

Dansk og norsk lovgivning

Identitetstyveri er ikke selvstændigt kriminaliseret i dansk lov. En anmeldelse om identitetstyveri vil, afhængigt af fremgangsmåde, være omfattet af straffelovens paragraffer om dokumentfalsk (§ 171), hacking (§ 263), tyveri (§ 276) eller bedrageri (§ 279) (Faktaark om identitetstyveri 2012, www.politi.dk).

Dansk Folkeparti vil opfordre regeringen til at lade sig inspirere af bestemmelsen i den norske straffelovs § 202, der blev indført i 2009. Strafferammen i den norske bestemmelse er bøde eller fængsel i op til 2 år for uberettiget at sætte sig i besiddelse af en andens identitetsbevis eller optræde med en andens identitet eller en identitet, som er let at forveksle med en andens identitet, med forsæt om at a) opnå uberettiget vinding for sig selv eller en anden eller b) påføre en anden tab eller ulempe (<https://lovdata.no> og »Identitetstyveri blir straffbart«, Pressemeddelelse fra det norske Justis- og politidepartementet, den 19. december 2008).

Omfang og udvikling

Der findes ikke præcise tal for, hvor mange danskere der udsættes for identitetstyveri. Ifølge Dansk Politis strategiske analyse 2015 har politiet i perioden 2009-2013 modtaget omkring 30 sager årligt, hvor identitetstyveri er nævnt. Det fremgår af rapporten, at politiet ikke registrerer identitetstyveri særskilt. De sager, hvor identitetstyveri er noteret, er således alene de sager, hvor sagsbehandleren af egen drift har

registreret dette, og derfor er det reelle antal sager om identitetstyveri sandsynligvis større. (»Strategisk analyse 2015«, Dansk Politi).

I et forskningsprojekt af Peter Kruize vurderes omfanget af identitetstyveri at være langt større. Her estimeres det, at antallet af ofre for identitetstyveri i bred forstand er steget fra ca. 48.000 i 2009 til over 73.000 danskere i 2012 (»Kriminalitet i en digitaliseret verden – identitetstyveri og bedrageri på internettet«, Peter Kruize, Københavns Universitet, 2013). Af en senere rapport fremgår det, at misbrug af id-oplysninger steg fra 2009 til 2013, og at 2014 viste det samme niveau som 2013 (»Internetkriminalitet 2014 – offerundersøgelse om identitetstyveri, bedrageri, afpresning og chikane i cyberspace«, Peter Kruize, Københavns Universitet, 2015).

Justitsministeren har i svar til Folketinget oplyst, at det ikke er muligt for Justitsministeriet at oplyse sagsbehandlingstiderne for sager vedrørende identitetstyveri, og at det af hensyn til statistikken ikke vil være hensigtsmæssigt at oprette en gerningskode til registrering af identitetstyverier. Det fremgår også, at selv om der er etableret en særlig søgenøgle med henblik på at gøre det muligt fremadrettet at identificere sager om identitetstyveri, er det fortsat en udfordring at sikre, at alle relevante sager opdateres med denne. (Retsudvalget alm. del – svar på spørgsmål 108 (folketingsåret 2014-15 2. samling) og Retsudvalget alm. del – svar på spørgsmål 169 (folketingsåret 2015-16)).

Dansk Folkeparti mener, at denne usikkerhed om omfanget og behandlingen af de sager, der anmeldes, i sig selv understreger behovet for at identitetstyveri og identitetsmisbrug både får en selvstændig paragraf i straffeloven og registreres selvstændigt i statistikken, så udviklingen kan følges, og området kan prioriteres i højere grad.

Konsekvenser for ofrene

Konsekvenser af identitetstyveri kan variere fra store økonomisk tab til besvær, frustrationer og ubehagelige og krænkende oplevelser for ofrene. Ud over et måske stort og uoverskueligt økonomisk tab skal ofrene selv forsøge at løfte bevisbyrden over for f.eks. kreditorerne og samtidig leve i usikkerhed om, hvornår og hvor tyven slår til igen og køber dyre varer på nettet eller optager høje lån i offerets navn.

Psykisk kan det også være en meget ubehagelig og krænkende oplevelse for offeret, som må leve i konstant usikkerhed for at blive misbrugt af tyven, der f.eks. har stjålet offerets adgangskoder eller personnummer. Offeret mister kontrollen over sin egen identitet og har ikke mulighed for at forhindre misbruget. Hvis identitetstyveriet fører til direkte chikane af offeret, kan ubehagelighederne udvikle sig til en alvorlig psykisk belastning.

Tidligere forslag

Dansk Folkeparti har tidligere fremsat beslutningsforslag om en særskilt straf for identitetstyveri og identitetssvindl,

og der blev i forbindelse med udvalgsbehandlingen af forslaget afholdt en høring med det formål at belyse forskellige problemstillinger ved sager om identitetstyveri (Beslutningsforslag nr. B 3, folketingsåret 2011-12). Beslutningsforslaget mundede ud i en beretning, hvor et mindretal i Retsudvalget bl.a. opfordrede regeringen til at tage initiativer til at sikre, at myndigheder, virksomheder og privatpersoner står bedst muligt rustet over for identitetstyveri og de kriminelle følger heraf. Desuden opfordrede mindretallet regeringen til at følge de norske erfaringer og den norske praksis i forhold til den særskilte straffelovsparagraf vedrørende identitetssvindel tæt og derudfra løbende overveje, om en indførelse af en sådan særskilt straffelovsparagraf ville tjene et formål i dansk sammenhæng.

I 2012 fremsatte Dansk Folkeparti desuden et beslutningsforslag om styrket beskyttelse af personnummeret, bl.a. med sigte på at bekæmpe og forebygge identitetstyveri og identitetsmisbrug (beslutningsforslag nr. B 100, folketingsåret 2012-13. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2012-13, sektion A, B 100 som fremsat, sektion B, beretning over B 100, og sektion F, møde 100 kl. 16.32.

Initiativer for at forebygge og hjælpe ofrene

Siden er der taget forskellige initiativer for at forebygge identitetstyveri og for at hjælpe ofre for identitetstyveri og identitetsmisbrug.

Hvis skaden først er sket, og man har været udsat for identitetstyveri og identitetsmisbrug, har det med en lovændring i 2014 været muligt i særlige tilfælde i forbindelse med identitetsmisbrug at få tildelt et nyt personnummer (lov nr. 311 af 29. marts 2014 om ændring af lov om Det Centrale Personregister).

Derudover er der planer om at oprette et register, »Stop-ID-tyven«, hvor personer, der har været udsat for identitetstyveri, frivilligt skal kunne få spærret deres personnummer. Herefter kan virksomheder tjekke registeret, inden de indgår en handel med kunden. Hensigten er, at offeret undgår en ubehagelig regning, og samtidig mindskes gerningsmandens incitament til at begå identitetstyveriet. Desværre er arbejdet

med registeret i øjeblikket sat på pause, da der er opstået uenighed mellem de involverede parter (»Uenigheder bremser værn mod ID-tyve i op mod flere år«, www.dr.dk, den 20. marts 2016). En tilsvarende ordning eksisterer i både Norge og Sverige (»Nordmænd og svenskere kan nemmere spænde ben for id-tyve end danskere«, www.dr.dk, den 21. marts 2016).

Desuden har Rigspolitiet, Det Kriminalpræventive Råd og Digitaliseringsstyrelsen indgået et samarbejde om at forebygge identitetstyveri og herunder udarbejdet ti gode råd om, hvordan man sikrer sig mod identitetstyveri (»Undgå at få stjålet din identitet på nettet«, www.politi.dk, og »Identitetstyveri på nettet«, www.dkr.dk og Digitaliseringsstyrelsen har i 2013 oprettet en informationsportal om identitetstyveri (www.borger.dk).

Endelig findes der mange initiativer på internettet lige fra organisationer og private facebookgrupper til forsikringsselskaber, som ud over forsikringstilbud tilbyder oplysninger, information og råd og vejledning, hvis man har været udsat for identitetstyveri, og informere om sikker adfærd på internettet, f.eks. »Mit digitale liv« fra Forbrugerrådet Tænk, www.identitetstyveri.dk, www.esvindel.dk m.v.

Prioritering af området

På trods af de gode tiltag med sikring, hjælp og forebyggelse mener Dansk Folkeparti, at der fortsat er behov for en selvstændig kriminalisering af identitetstyveri og identitetsmisbrug. Det er nødvendigt at sende et klart signal om, at det er et kriminalitetsområde, der skal prioriteres i langt højere grad, idet vi agerer mere og mere på internettet og dermed bliver mere sårbare over for tyveri og svindel med vores identitet. Samtidig er der brug for en selvstændig kriminalisering, der medfører en selvstændig registrering, så udviklingen i denne kriminalitetsform kan følges nøje. Dette er afgørende for, at der kan sættes ind med de rette værktøjer og i det rette omfang. En selvstændig kriminalisering og registrering er samtidig afgørende for at sætte det fokus på området, der skal til, for at efterforskningen og sagsbehandlingen prioriteres i tilstrækkelig høj grad.

Skriftlig fremsættelse

Peter Kofod Poulsen (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en særskilt straf for identitetstyveri og identitetsmisbrug.

(Beslutningsforslag nr. B 186)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.